

ODD GUNNAR SKAGESTAD

FRA LENIN TIL PUTIN

Hundre år som rystet verden

Høgskolen i Innlandet, Lillehammer 25. oktober 2017.

WWW.OGSKAGESTAD.NET

FRA LENIN Til PUTIN. Russland 1917-2017: Hundre år som rystet verden

- Det er også tittelen på min blodferske bok...

FRA LENIN TIL PUTIN

*HUNDRE ÅR SOM RYSTET
VERDEN

Veil. pris kr. 329,-

Tilbudspris kr. 300,-
(kun kontant eller VIPPS)

SÅNN SER BOKEN UT

- Veiledende pris hos bokhandleren kr. 329,- . Min pris til dere er kr. 300,- (Kun kontant eller VIPPS – ingen kreditt)

Å FORSTÅ RUSSLAND ?

- Fjodor Tjuttsjev: Russland kan aldri forstås, Russland må man bare tro på
- Likevel nødvendig å prøve å forstå
- Motgift mot blind tro:
Kunnskapsbasert innsikt

Fjodor TJUTTSJEV: Russland kan aldri forstås, Russland må man bare tro på

- Berømt sitat – men det rene nonsens (selv om det skulle være sant). **FORDI:** Vi (nordmenn) må (i det minste forsøke) forstå Russland!
- Beste middel mot blind tro er kunnskapsbasert innsikt.
- Nødvendig om man skal ha med Russland og russerne å gjøre.

FOR Å FORSTÅ RUSSLAND, HVA TRENGER VI Å VITE NOE OM?

HOVEDELEMENTER:

- **LANDETS HISTORIE**
- **MAKT-BEGREPET OG DETS ROLLE**

For å FORSTÅ RUSSLAND, hva trenger vi å vite noe om?

- Nøkkelementer i så måte:
- 1. Landets historie
- 2. Maktbegrepet og dets rolle - i historien og ellers i samfunnslivet.
- Murmansk 1995 – Stortingets Justiskomite. Guvernøren: Russland behøver og vil alltid behøve en TSAR. Likegyldig om han kalles storfyrste, imperator, generalsekretær eller president – men en sterk leder på toppen: En TSAR.

MAKT & RETT STIKKORD:

- RESPEKT
- KRYSJA
- KOMPROMAT

FORHOLDET MELLOM MAKT OG RETT – STIKKORD:

- Forestillingen om at Makt=Rett. Hvis du er sterk og mektig, har du også rett til å ha rett og få rett
- Og da vinner du også Respekt.
- Men viktig å oppnå beskyttelse fra noen som er enda mektigere enn deg selv: Et "KRYSSJA" – bokstavelig talt et TAK.
- Hvis ikke, risikerer du å bli offer for KOMPROMAT ("Drittpakke")

MAKT: POLITISK & ÅNDELIG

**DØDE POLITIKERE AND LEVENDE
HISTORIE – EKSEMPLER:**

- 1. LENIN-MAUSOLÉET**
- 2. VLADIMIR DEN STORE - STATUE**

MAKT - POLITISK OG ÅNDELIG

- En uslåelig kombinasjon...
- Døde politikere og levende historie – Eksempler:
- Lenin-Mausoléet
- Vladimir den Store – Statue

LENINS MAUSOLEUM

- På den Røde Plass i Moskva
- Også andre æresgraver, f.eks. John Reed

VLADIMIR den STORE

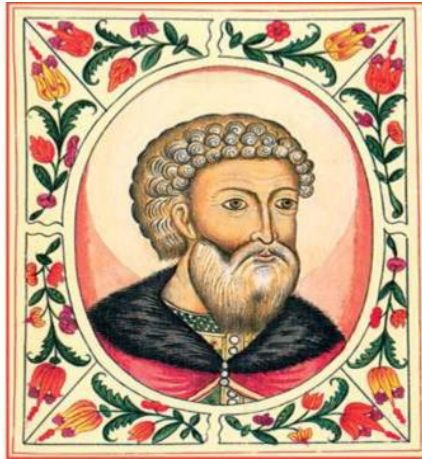
- Kjempestatue avduket i Moskva november 2016
- Putin: "Han skapte det moralske grunnlaget for våre liv"

HISTORIEN:

- MONGOLENE OG TATARENE
- IVAN III (RUSSLANDS HARALD HÅRFAGRE)
- RIKSVÅPENET: DOBBELT-ØRNEN
- TSARENE: MENN OG KVINNER MED MAKT – OG EVNEN TIL Å BRUKE DEN

HISTORIEN

- Middelalderen, Mongolene og Tatarene
- Nøkkelfigurer (ikoner): Ivan III og Riksvåpenet

IVAN III

- Russlands "Harald Hårfagre"

RUSSLANDS RIKSVÅPEN: DOBBELT-ØRNEN

- Maktens symbol siden 1460-tallet – og fortsatt i dag
- Tsarene: Menn (og kvinner) med absolutt makt – og evnen til å bruke den

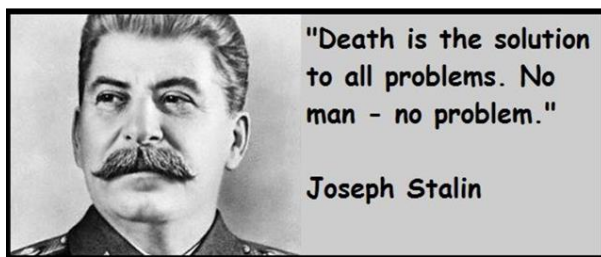
SÅNN SER EN HERSKER MED MAKT UT:

NIKOLAJ II – som arvet makten, men mistet den

LENIN – som grep makten, og brukte den

STALIN – som brukte den

- Etterfulgt av d'hrre Khrusjtsjov, Brezjnev, Andropov & Tsjernenko – som mer eller mindre arvet makten

Mikhail S. Gorbatsjov (1985-1991)

GORBATSJOV

- Som skuslet bort makten – og dermed tapte folkets respekt

Boris N. Jeltsin (1991-1999)

JELTSIN

- Som vant makten, og brukte den i avgjørende øyeblikk
- Men som aldri helt lyktes å vinne kampen om å gjennomføre sitt radikale program

VLADIMIR PUTIN

- Den foreløpig siste i rekken

DEN SISTE I REKKEN: VLADIMIR PUTIN

- EN KAR MED MAKT...
- ALFA-HANNEN & MACHO-MANNEN
- POLITISK & ÅNDELIG SYNERGI:
- PUTINS ALLIANSE MED DEN
RUSSISK-ORTODOKSE KIRKE

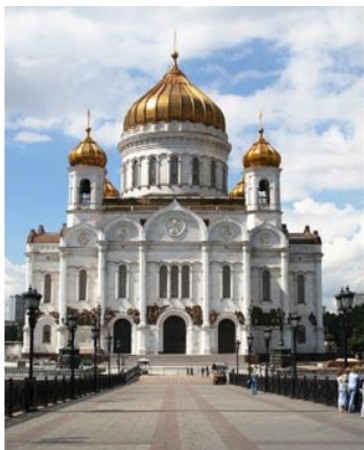
PUTIN – KAREN MED MAKT

- Alfa-hannen og Macho-mannen
- Skaffet seg et "KRYSSJA" i form av alliansen med Den Ortodokse Kirken
- Mester i politisk og åndelig synergi-bygging

PUTIN i tête-à-tête med PATRIARK KIRILL

- To maktmennesker med sammenfallende interesser og verdisyn

KRISTUS-FRELSEREN-KATEDRALEN I MOSKVA

- Tilintetgjort av Stalin, gjenoppført under Jeltsin
- Hit kommer Putin for å be – for offentlig å demonstrere sin samhörighet med Kirken

HVOR KOMMER PUTIN FRA?

- KGB / FSB
- LJUBJANKA (bilde)
- MITT MØTE MED FSB-DIREKTØREN
27. APRIL 1999 (ref. boken)

HVOR KOMMER PUTIN FRA?

- Den tidligere KGB-agenten som ble direktør for FSB, deretter statsminister og til slutt president

KGB/FSB-HOVEDKVARTERET: LJUBJANKA

- Putin KOMMER FRA DENNE BYGNINGEN
- Ljubjanka – se bilde

HVOR KOMMER PUTIN FRA?

- KGB / FSB
- LJUBJANKA (bilde)
- MITT MØTE MED FSB-DIREKTØREN
27. APRIL 1999 (ref. boken)

MITT MØTE MED FSB-DIREKTØR PUTIN:

- 27 April 1999, see my book (pp.10-13)
- Jeg var sendelagsleder for Tsjetsjenia – en ambassadørstilling for OSSE
- Slank, velkledd, tilsynelatende veltrent, litt under middels høy, fast men raskt og forretningsmessig håndtrykk. Lett flakkende blikk, enkel, direkte og noe stakkato måte å snakke på (osv...).

PUTINISMEN

- Forsiden av tidsskriftet **The Economist** (spesialnr) november 2016
- **Putinismen = Russlands nåværende Statsideologi**

1917 - RUSSLAND, STATSIDEOLOGI - 2017

- **SOVJETUNIONEN:** En sosialistisk stat, legitimitet basert på den marxist-leninistiske ideologi (visjonen om det klasseløse kommunistiske fremtidssamfunn)
- **1990-årene:** **AVVIKETS TIÅR** i russisk historie. Ingen klart definert statsideologi. Spørsmål: Hva var systemets legitimitet, hvilken kurs skulle det følge?
- **FRA 2000:** Putin ved statsroret – søkte svarene i
 - (1) landets historie – den fjerne og den nære, og
 - (2) Forestillingen om Russlands særstilling i verden

RUSSLAND, STATSIDEOLOGI 1917-2017

- **SOVJETUNIONEN:** En sosialistisk stat, legitimitet basert på de marxist-leninistiske trossetninger (visjonen om det klasseløse kommunistiske fremtidssamfunn)
- **1990-ÅRENE:** **AVVIKETS TIÅR** i russisk historie. Ingen klart definert statsideologi. Spørsmål: Hva var systemets legitimitet, hvilken kurs skulle det følge?
- **FRA 2000:** Putin ved statsroret – søkte svarene i (1) Landets historie – den fjerne og den nære, og (2) Forestillingen om Russlands særstilling i verden.

PUTINISMEN

• INNENRIKS:

- **'Maktvertikalen'** – en sterk, sentralisert stat med en sterk leder på toppen
- **'Tradisjonelle verdier'** – dyrkelse av fortiden (jfr. tsarens motto: Ortodoksi, selvherskedømme, nasjonal karakter)
- **'Passionarnost'** (syntese av selvpoppofrelse, disiplin, lojalitet og tapperhet) - i Putins vokabular selve innbegrepet av den russiske nasjonalkarakter

• UTENRIKS:

- **'Geopolitikk'** (null-sum-tenkning, makt=rett), legitimere bruk av militærmakt og anneksjoner på nabolands bekostning
- **Selvhevdelse** – Gjenetablering av Russland som ledende global maktfaktor – som må fryktes og respekteres og være et forbilde for andre land
- **'Eurasianisme'** – Russlands fremtid er sammen med Asia og ikke med den 'moralsk fordervede' Vesten ('strategisk partnerskap' med Kina)

PUTINISMEN

INNENRIKS:

- **'Maktvertikalen'** - en sterk, sentralisert stat med en sterk leder på toppen.
- **'Tradisjonelle verdier'** - dyrkelse av fortiden og dens familieverdier og dyder (jfr. tsarens motto: Ortodoksi, selvherskedømme, nasjonal karakter)
- **'Passionarnost'** - syntese av selvpoppofrelse, disiplin, lojalitet og tapperhet – i Putins vokabular selve innbegrepet av den russiske nasjonalkarakter ('russiskhet').

UTENRIKS:

- **'Geopolitikk'** - en kvasivitenskap (null-sum-tenkning, makt=rett) for å legitimere bruk av militærmakt og anneksjoner på andre staters bekostning.
- **Selvhevdelse** - Å gjenopprette Russlands posisjon som ledende global maktfaktor, som må fryktes og respekteres og være et forbilde for andre land
- **'Eurasianisme'** - At Russlands fremtid er sammen med Asia og ikke med den 'moralsk fordervede' Vesten (strategisk partnerskap med Kina)

PUTINISMENS SYMBOL

- SILKEBÅNDET FRA ST.GEORGS-ORDENEN
- RUSSLANDS SKYTSELGEN
- OPPRETTET AV KATARINA DEN STORE 1769
- BINDER RUSSERE SAMMEN I ET PATRIOTISK FELLESKAP

PUTINISMENS VISUELLE SYMBOL

- **Silkebåndet fra St. Georg-Ordenen**
- **Russlands Skytshelgen**
- **Ordenen opprettet av Katarina den Store 1769**
- **I den offisielle propaganda: Båndet som binder russere (innenfor og utenfor Russlands grenser) sammen i et patriotisk fellesskap**

LIV OG DØD I PUTINS RUSSLAND

•Anna Politkovskaja	2006
•Aleksandr Litvinenko	2006
•Natalia Estemirova	2009
•Sergej Magnitskij	2009
•Boris Nemtsov	2015
•Denis Voronenkov	2017

LIV og DØD I PUTINS RUSSLAND

- Anna Politkovskaja (MR grave-journalist) 2006
- Aleksandr Litvinenko (KGB/FSB avhopper) 2006
- Natalia Estemirova (MR aktivist) 2009
- Sergey Magnitskiy (anti-korrupsjons-advokat) 2009
- Boris Nemtsov (opposisjonspolitiker) 2015
- Denis Voronenkov (opposisjonspolitiker) 2017

HVA HAR DISSE TIL FELLES?

HVEM BLIR DEN NESTE?

•Anna Politkovskaja	2006
•Aleksandr Litvinenko	2006
•Natalia Estemirova	2009
•Sergej Magnitskij	2009
•Boris Nemtsov	2015
•Denis Voronenkov	2017
•Aleksey Naval'nyj	?

NESTEMANN UT?

- Mange tipper Aleksej Naval'nyj? Putins kritiker nummer 1, men fortsatt i live...
- Farlig å kritisere presidenten i dagens Russland, men forholdene likevel mye bedre enn i tidligere tider.
- Jfr. kontrasten til den staten som i forrige århundre tok livet av 66 millioner av sine egne innbyggere

ADMIRAL KUZNETSOV

- Russlands eneste hangarskip, fra midt på 1980-tallet

ADMIRAL KUZNETSOV

- Østlige Middelhav oktober 2016
- Underveis for å spre død og ødeleggelse i Syria
- Russlands eneste hangarskip
- Utstyrt med Sukhoy-33 (Flanker-D) og MiG-29K
- Spretthopp: Klarer ikke å komme seg opp fra dekket med full bombelast
- Sammenligning: US NAVY 10 'NIMITZ'-klasse digre og avanserte atomdrevne hangarskip

FOTO ØSTLIGE MIDDELHAV OKTOBER 2016

- Underveis for å spre død og ødeleggelse i Syria
- Utstyrt med Sukhoj-33 (Flanker-D) og MiG-29K kampfly (jagerbombere)
- Dekk som et spretthopp: Klarer ikke å ta av fra dekket med full bombelast
- Til sammenligning: US Navy har 10 'NIMITZ'-klasse digre og avanserte atomdrevne hangarskip

GOOD VIBRATIONS...?

GOOD VIBRATIONS...?

- Ingen kommentar

PUTINS 'TROLLFABRIKK'

- Ul. Savusjkina 55, St.Petersburg
- Senter for desinformasjon, hacking, 'falske nyheter' m.v.

INTERNASJONAL SUPERMAKT-ROLLE?

GLOBALE RANGERINGER:

Innbyggertall: Nr 9

Bruttoprodukt: Nr 11

BÆREKRAFTIG?

RUSSLANDS 'SUPERMAKT-ROLLE'...?

- Viser militære muskler, fører 'hybridkrig', opptrer med stor tyngde, fremoverlent diplomati osv.
- Er dette en bærekraftig opptreden – i lys av landets reelle ressurser?
- I globale rangeringer: Nr 9 i folkemengde, Nr 11 i bruttonasjonalprodukt

PUTIN PÅ DEN GLOBALE ARENAEN:

PUTIN med XIN JIN-PING

...med **BARACK OBAMA**

...med **DONALD TRUMP**

2017:
DEN
TRIUMFERENDE
TSAR

Aftenposten's
karikatur
7. januar 2017
(Inge Grødem)

DEN TRIUMFERENDE TSAR

RUSSLAND I NORGE

- Hva slags signaler er det vi gir vår østlige nabo?
- Kom inn og lat som om dere er hjemme...?)

FRA LENIN TIL PUTIN

*HUNDRE ÅR SOM RYSTET
VERDEN

Veil. pris kr. 329,-

Tilbudspris kr. 300,-
(kun kontant eller VIPPS)

JEG TAKKER FOR OPPMERKSOMHETEN, OG MINNER OM BOKEN MIN:

- Kjøp nå, spesialtilbud, pris kr 300,- (kun kontant)